

Minningarorð

Tummas Jákup Jacobsen

Føddur 2. juli 1950 Andaðist 28. juni 2015

Tíðin gongur skjótt, og nú er longu eitt ár liðið síðan skelkin, tá vit fingur tey tungu boð, at tú ikki vart millum okkara longur.

Tað lá í kortunum, at 2015 skuldi vera eitt gott ár. Serliga mars var ein góður mánaður, Sigríð kom fyrstu ferð á vitjan, sólarmyrking var, familjan var savnað fyri fyrstu ferð í nógv ár, og tú fekst nýtt knæ og skuldi skifta hitt seinni.

Alt eg minnst, rokaðist tú. Tá eg var vorðin stórir smádrongur, var eg við í nógvum. Sumt var praktiskt arbeiði heima við hús ella har, vit høvdu heimaseyð. Restin var úti fyri at fáa mat á borðið. Á sjógvum á landi.

Vit smíðaðu bát, bygdu høsnarhús, laðaðu garð og røktu húsini. Vit smíðaðu krubbur í fjósinum og hegnaðu á bønnum til heimaseyðin.

Vit gingu á seiðaberg saman. Í báti dyrgdu vit, vit settu gágguínu og kalvalínu, vit fiskaðu við snøri og vit tóku nátaungar. Nátatíðin var óivað besta tíðin á árinum fyri teg, so leingi tú orkaði at stíma. Besta minnið í bátinum fyri meg var, tá Abbi, tú og eg fingur hemaran og nógvan fisk aftrat. Tað var ein góður dagur.

Vit gingu eitt sindur á fleyg saman. Lunda og gamlan náta fleygaðu

vit. Vit veltu eplir og hoyggjaðu.

Tú lærði meg at kryvja, skera flak og greipa fisk. Tú lærði meg at kippa, royta, sviða og salta fugl. Tú lærði meg at svava, tumma, fletta og hagraiða seyð. Tú lærði meg at skera upp og hagraiða grind.

Og mangt, mangt annað.

Meginparturin av okkara samveru var fyri mongum árum síðani, tá eg framvegin búði í Føroyum. Undantakið er heystið 2006. Tá komst tú sjúkurlandi, gjørdist lamin og var at kalla uppgivin av læknastættini. Gott er onkuntíð at vera treiskur, tí tú komst á beinini aftur, og tá fingur vit ein gangandi pápa í jólagávu. Eg royndi at vitja, sjálvst um langt var at fara, og hóast heystið byrjaði illa, so endaði tað sum ein sólskinssøga. Eitt gott minni.

Besta gávan, eg havi givið tær, mundi vera Sigríð stutt fyri jól 2014. Eg hugsaði ikki so nógv um, hvat abbin og omman hugsaðu annað enn, at tey mundu vera glað. Eg gjørdist ovfarin av ynskjum um dagligar myndir. Tá vit komu heim í mars, kláraði fyri mær. Tá sá hvussu stóran týðning, hon hevði fyri teg og Mammu. Tað var ein rík opinbering. Eg eri so glaður fyri, at tú upplivdi at halda henni, spæla

við hana og geva henni mjólk. Sigríð fer neyvan at minnst at liggja í tínum ørmum, men eg skal syrgja fyri, at hon veit, at tú elskaði hana, og hon skal kenna teg í søgum og myndum. - trygvi

Tú kláraði ongantíð at binda frið, og tað sá heldur ikki út sum, at tú kláraði at avmarka teg til nakað handverk. Frá maskinum og jarnsmíði til træsmíð og betong, um tað skuldi vera heitt, kalt, vát ella turt, so megnaði tú altíð at fáast við slíkt handverk, sum var neyðugt at gera ta lýtuna.

Ikki kláraði tú at sita stillur, eftir at verða blivin sjúkurlandi í rygginum,

men tú orkaði ikki líka væl, sum tú hevði gjørt áðrenn. Tá bleiv tað eg, sum hjálpti tær við tungum ella truplum tingum.

Hvat praktiskum viðurskiftum viðvíkir, er tað í stóran mun fallið mær í lut at taka við, har sum tú slepti. Og tað eru ikki bara kærkomin minni, sum blivu skapt, tá vit báðir rokaðust og mannneraðu við ymiskt í húsinum og aðrastaðni. Nú síggi eg eisini, hvussu nógv, tú hevur lært meg gjøgnum árin, og hvussu rúgvismikið alt er, sum tú hevur fingist við, sjálvst um tú ikki orkaði so væl, sum tú vart vanur.

Tað, sum tú gjørdi, er alt ov rúgvismikið til at royndu at nevna her. Tað ger missin so øgiliga stóran, men ger samstundis, at tað er so nógv at vera glaður fyri. - jógvann

Eg minnst at ein av føstu tóttinum, tá tú vart heima, var kókan av fleiri kg av bróstsukrum. Mangan hava vit sitið til seint út á kvøldið og bíðað eftir at sleppa at klippa, og hoyra tann obligatoriska setningin frá tær: »Hesi verða góð«.

Nú kóki eg bróstsukur, og míni eru sjálvandi ikki líka góð sum tíni, men eg eri væl á veg. Eg minnst hvussu hugtíkin eg var longu sum barn, at síggja teg mýkja bommini. Liturin fór frá einum keðiligum

ljósabrunum liti til tað sá út, sum um tú gjørdi gull við tínum egnum hondum. Tí er tað ikki so lægt, at tað eri eg, sum havi tikið tóttin upp frá tær.

Eg veit tú hevði nógv aetlarnir við Sigríð; nógv av tí dugi eg ikki, men eg skal syrgja fyri at Sigríð sleppur at uppliva at gera bróstsukur, soleiðis sum abbin sín gjørdi tey. Vónandi fær hon líka stóra gleði av upplivingini, sum eg altíð havi havt. - sigrun

Eitt tað besta tú lærði okkum er, at øll skulu hava somu rættindi, somu skyldur og somu viðferð.

Sjálvst um tú ikki átti nógv í krónum og oyrum, so vart tú kortini ein ríkur maður.

Tú stríddist alt lívið. Tíni partur lá ongantíð eftir. Nú er stríðið av. Alt ov tíðliga.

Elskaður og saknaður ert tú.

Hvíl í friði Babba.

Trygvi
Jógvan
Sigrun

KJAK

Fólkaatkvøðan í Sameinda kongsríkinum og Norðurírlandi

Jóansøkuaftan í ár gjørdist ein minniligur dagur

Zakarias Wang

Fólkaatkvøða var í grannalandi okkara sunnanfyri. Í óðum verkum hevði hetta land gjørt seg til lim í Europiska Samveldinum. Nú øktust atfinningarnar. Tey sum eru á ovastu rókunum hildu alt væl til standa, og forsætisráðharrin gjørdi av, at best var at teppa móttøðuna við at fáa fólkaatkvøðu í lag. Hvørki hann ella nakar annar ívaðist í, at hann fór at vinna, og at tey, sum funnust at ES, fóru at standa sum bitin ross, tá leikur var av.

Nú jóansøkudagur kom so úrslitið. Vit eru ikki ókunnug við fólka-

atkvøður, tí vit høvdu jú eina í 1946. Eins og á henni skuldu bretar nú taka støðu til tvinnar kostir. Annar var at halda fram við ES-limaskapinum, hin var at fara burturúr. Greitt var, at um annar av hesum móguleikum fekk eina atkvøðu í meiriluta, hevði hann vunnið. Eins og hjá okkum í 1946 var fólkaatkvøðan formliga vegleiðandi fyri tingið, men ein og hvør var greiður yvir, at tað formliga hevði lítlan týðning, tí í einum demokratiskum landi ber ikki til fyrst at leggja tvinnar spurningar út til fólkaatkvøðu og síðan siga, at nú hava vit hoyrt hvat ið fólkíð sigur, og so gera vit tað, sum hóvar okkum.

Eins og hjá okkum í 1946 var

luttøkan um 70%. Hjá okkum fingur teir báðir móguleikarnir 51 og 49% av atkvøðunum, hjá teimum fingur teir 52 og 48%.

Eins og hjá okkum í 1946 kom úrslitið í grannalandi okkara sera illa við hjá teimum, sum valdið høvdu í samfelagnum. Tað hevði ikki komið teimum til hugs at teir kundu tapa. Teir høvdu jú fjølmiðlarnar í parti við sær, teir høvdu handilsmenninar, peningamenninar - og teir fingur útlenskar ríkisforsetar at trutta niður í misnøgdu veljararnar, at allar heimssins vanlukkur raktu teir um so var, at teir ikki makkaðu rætt og atkvøddu, sum floksformenninir í teimum stóru flokkunum søgdu teir skuldu gera.

Men eins og í Føroyum í 1946 mistóku teir seg. Tá veljararnir komu til orðanna, var tala teirra greið: teir vildu ikki lata sær lynda at ganga útlendingum og samstarvsmonnum teirra til handa.

Talan er um ein politiskan jarðskjálvt.

Hvørki vit ella nakar annar kann í lýtuni siga hvørjar avleiðingarnar fara at verða, men at tær verða stórar er fullkomuliga vist. Vit kunnu bara hugsa um, hvussu stórar avleiðingarnar vóru av okkara fólkaatkvøðu í 1946. Av tí at stjórnaruppskotið um at innlimma okkum í Danmarkar ríki bert fekk 49% av atkvøðunum meðan loysing fekk 51%, gjørdust vit ikki ein partur av kongsríkinum Danmørk, og eru

í dag tí ikki limur av ES og hava sjálvi ræði á okkara tilfeingi innan fyri 200 míla sjómarkið. Einkin av hesum hevði komið upp á tal, um úrslitið tá hevði verið, at stjórnaruppskotið hevði fingið eina atkvøðu í meiriluta.

Vit kunnu fegnast um, at føroyingar vóru so klókir, at teir róku aftur tilboðið um at gerast ein partur av Danmarkar ríki. Lítið er at ivast í, at komandi ættarlið í grannalandi okkara fyri sunnan fara at fegnast eins nógv um at forfedrar teirra vóru so klókir jóansøkuaftan 2016, at teir brendu allar ES-gívrarnar av!